

Prov 5 – 2022

A well-kept secret

En provning med Kopparpannans Whiskyklubb

Presentation av provningen

Under denna provning kommer vi att bekanta oss lite med en legend som utspelar sig på en plats som anses vara "a well-kept secret".

Vi kommer att prova fyra olika whisky med olika karaktär, mer eller mindre kända, och vi hoppas så klart att alla ska hitta någon man gillar. Samtliga fyra finns, åtminstone just nu, fortfarande att beställa från Systembolaget.

Det var allt vi tänkte säga innan provningen. Vi kommer inte att presentera någon whisky förrän vi provat oss igenom samtliga och betygssatt dem.

Hoppas ni får en trevlig eftermiddag!

Fable Whisky

Vol 1

The Ghost Piper of Clanyard Bay

Fable whisky, grundad 2020, är en oberoende buteljerare av single cask and blended malt whisky som inspererats av konsten att berätta, illustrera och animera. Tanken är att man ska ge gamla legender och myter nytt liv genom dessa konster och samtidigt presentera noga utvalda whiskys med distinkt smak och spännande karaktär. Tillsammans med bl.a. en konstnär, en berättare och en keramiker har man tillsammans skapat ett koncept där detta vävs samman.

Det första serien från Fable whisky, innehållande elva olika sorter, har tagit sin inspiration ur i legenden om "The Ghost Piper of Clanyard Bay", en berättelse som kommer från Skottlands sydvästra kust, nära Stranraer.

För att skapa en förtrollad värld till historien har Fable bl.a. samarbetat med konstnären Hugo Cuellar, ursprungligen från Bolivia men som hamnat i Storbritannien via Edinburgh College of Art. De elva buteljeringarnas etiketter lyfter fram karaktärer och scener från denna värld. Av de elva whisky som ingår i vol 1 har vi idag avsmakat fyra, kapitel ett, tre, fem och åtta, dock inte i den ordningen.

Fable har även ett samarbete med keramikern Bella Jones som tagit fram en alldeles egen serie tumblers och vattenkannor av svart vulkanisk lera.

Här kommer historien om "The Ghost Piper of Clanyard Bay" (knappt 4 minuter)

<https://youtu.be/3m5kAaSGvKQ>

Whisky #1 – Fable Hound – Mannochoomore

Nr på systembolaget: 56431

Ålder: 13 yo

Område: Speyside

Alkoholhalt: 59,3%

Pris: 1212 SEK

Volym: 700 ml

Karaktär enligt Fable: Citronkräm / Smördeg / Melon

Kuriosa om denna whisky – kapitel 5

Destillerad 15:e oktober 2008, buteljerad 10:e december 2021, upplaga 218 flaskor.

Whiskyn är en single cask, lagrad på ett fat av Hogshead storlek med referensnummer 13785.

Vad fatet innehållit tidigare har jag inte hittat någon tillförlitlig fakta om. Men traditionellt rör det sig ju om ex Bourbon när inget annat anges. Har ej heller hittat uppgifter om ev 1st fill, re-fill etc. Whiskyn är inte kylfiltrerad eller färgad.

<https://youtu.be/qlkuvgiOroA>

Lite Mannochnore fakta

- Destilleret grundades ganska sent 1971 och byggdes under 1971-1972 av John Haig & Co på order av DCL (Distillers Company Limited). DCL upphörde att existera som företag 1986 efter att Guinness köpt aktiemajoriteten i bolaget och döptes om till United Distillers. Efter skedde på kort tid flera hopslagningar uppköp etc och numera heter bolaget Diageo Scotland Ltd som är en del av moderbolaget Diageo.
- Syftet med destilleriet initialt var att öka produktionen av whisky från Glenlossie till blendedindustrin och att det senare skulle rivas när Mannochnore var klart, så blev det dock inte. Initialt körde man olika perioder på destillerierna och hade samma personal, så är det inte nu. Nu körs båda parallellt med till största del egen personal.
- Pga den stora whiskykrisen 1980-talet stoppades produktionen 1983 och destilleriet lades i malpåse 1985. Produktionen återupptogs 1989 av United Distillers och 1992 släpptes Mannochnore för första gången som en Single Malt i den välkända serien 'Flora and Fauna' som lanserades av United Distillers, numera Diageo, 1991.
- Det finns gott om utrymme för lagring, det finns idag plats för ca 200 000 fat on-site.
- Mannochnore är ryggraden i Haig's blended whisky och ingår i mängder av andra som t.ex. Johnnie Walker

Produktionsanläggning initialt.

- Initialt 8 jäskar á 60 000 liter i lärkträ á 54 000 liter
- 1 mäsckar i gjutjärn med kopparlock av Lautertyp med en kapacitet på 12 ton
- 3 lågvín-pannor á 14 700 liter.
- 3 spritpannor á 16 100 liter.
- Jästiden är ganska lång ca 100 timmar.
- Kornmalten köps från Castle Head Maltings i Elgin.
- Vattnet tas från Bardon Burn
- Årsproduktion ca 3.2 miljoner liter ren alkohol.

Efter 2013

- Ytterligare 8 jäskar i rostfritt stål utomhus även dessa på 54 000 liter.
- Bytte även mäsckar till ett lite mindre i rostfritt stål från Brigg med dryga 11 tons kapacitet.
- Installerade ytterligare en lågvín- och en sprit- panna.
- Årsproduktion drygt 5 miljoner liter ren alkohol.

Whisky #2 – Fable Moon – Dailuaine

Nr på systembolaget: 56422

Ålder: 11 yo

Område: Speyside

Alkoholhalt: 60,3%

Pris: 1217 SEK

Volym: 700 ml

Karaktär enligt Fable: Fruktstrudel / Äppelskal / Torkat gräs

Kuriosa om denna whisky – kapitel 3

Destillerad 14:e juli 2010, buteljerad 10:e december 2021, upplaga 287 flaskor.

Whiskyn är en single cask, lagrad på ett fat av Hogshead storlek med referensnummer 308832.

Vad fatet innehållit tidigare har jag inte hittat någon tillförlitlig fakta om. Men traditionellt rör det sig ju om ex Bourbon när inget annat anges. Har ej heller hittat uppgifter om ev 1st fill, re-fill etc. Whiskyn är inte kylfiltrerad eller färgad.

<https://youtu.be/O7Cno5i7UyU>

Lite Dailuaine fakta

- Bonden William Mackenzie, från den lilla staden Carron i Speyside byggde Dailuaine distillery 1852.
- Namnet Dailuaine kommer från Gaeliskans 'An dail uaine' som betyder 'grön dal'. Destilleriets idylliska läge bland den lummiga grönskan i Speydalen gör det enkelt att förstå varför destilleriet fick just detta namn.
- När William dog 1865 hyrde hans änka, Jane Williams, ut destilleriet till James Fleming, en bankman från Aberlour. 1879 startade Janes och Williams son Thomas och James Fleming "Mackenzie & Company". Mellan 1884 och 1887 byggde de om och byggde ut destilleriet så att Dailuaine var ett av Highlands största destilleri vid den tiden och det var det första destilleri i Skottland att förses med ett pagodatak designat av Charles Doig. Detta tak och mycket mer försvann dock i en brand som rasade på destilleriet 1917. Man tvingades stänga för att bygga upp destilleriet och öppnade igen 1920. Den senaste större förändringen på destilleriet gjordes 4 decennier senare, 1960, då man utökade från fyra till sex pannor.
- Som så många andra ägs detta destilleri av Diageo sedan 1998 efter att United Distillers (en del av Guinness group) och International Distillers & Vintners (en del av Grand Metropolitan) gick samman 1997 och genom detta bildat det nya företaget.
- Dailuaine har åtta egna lagerhus i sten på området, men dessa används inte längre utan all lagring sker i andra lagerhus i Diageos ägo, off-site, bl.a. hos Mannochemore.
- Det finns bara en handfull officiella buteljeringar, förutom den i Flora och Fauna serien och enstaka "Manager's Drams" som valts ut, resten är oberoende buteljeringar. Endast ca 2% av produktionen når Single Malt marknaden, resten går till blendedindustrin.

Produktionsanläggning.

- Initialt 8 jäskar á 56 000 liter i lärkträ
- 1 mäsckar av Lautertyp med en kapacitet på 12 ton
- 3 lågvin-pannor á 18 700 liter.
- 3 spritpannor á 20 500 liter.
- Pannorna är av traditionell Speside typ med en lång, konisk hals. Lågvinpannorna har dock en förträngning mellan halsen och locket för en högre reflux.
- Jästid 75 timmar
- Var kornet tas från sedan den egna mältningen upphörde är något oklart. Det står bara att den köps från en av de större maltindustrierna.
- Vattnet tas från The Bailliemullich Burn
- Årsproduktion idag ca 3.3 miljoner liter ren alkohol.

Whisky #3 – Fable Fairies – Teaninich

Nr på systembolaget: 56427

Ålder: 12 yo

Område: Highland

Alkoholhalt: 55,8%

Pris: 1196 SEK

Volym: 700 ml

Karaktär enligt Fable: Nyklippt gräs / mjuk citrus / delikat kryddig

Kuriosa om denna whisky – kapitel 8

Destillerad 6:e maj 2009, buteljerad 10:e december 2021, upplaga 266 flaskor.

Whiskyn är en single cask, lagrad på ett fat av Hogshead storlek med referensnummer 709519.

Vad fatet innehållit tidigare har jag inte hittat någon tillförlitlig fakta om. Men traditionellt rör det sig ju om ex Bourbon när inget annat anges. Har ej heller hittat uppgifter om ev 1st fill, re-fill etc. Whiskyn är inte kylfiltrerad eller färgad.

<https://youtu.be/C6fG2QUAf7Y>

Lite Teaninich fakta

- Teaninich distillery i Alness strax norr om Inverness grundades 1817 av Kapten Hugh Munro som ett av de första lagliga destillerierna i norra Skottland.
- Kaptenen var blind, han förlorade synen under en batalj vid Nijmegen i Holland, 24 år gammal. Detta hindrade dock inte honom från att riva stora delar av familjens residens, Teaninich Castle och bygga nya delar. Han deltog aktivt i arbetet och har bl.a. själv stegat ut varje nytt rums storlek vilket resulterade i att alla är mer eller mindre assymetriska. Han brukade även klättra upp på taket för att övervaka arbetets gång till övrigas bestörtning, detta trots att han inte såg ett dugg.
- Destilleriet är det enda i Skottland som istället för ett traditionellt mäsckar använder ett mäsckfilter som är vänligt inom ölindustrin.
- Produktionen lades ner 1985 men kom igång igen 1991.
- Namnet är en engelsk version av gailiskans "Taigh an Aonaich". "Taigh" betyder hus och "aonach" kan vara kulle eller mötesplats. I alla fall enligt databasen hos www.gaelicplacenames.org. På whiskycast.com däremot sägs "Aonaich" snarare betyda hed eller torvmosse. Även hur det ska uttalas verkar de flesta vara oense om. En del skriver "Chee-an-in-ick", andra "Te-an-in-ick" men också "Ti-nénnesch". På [whiskycast](http://whiskycast.com) finns ytterligare en variant: "thaiNINich". Det funkar antagligen med vilket som. Bara man lägger till "Distillery".
- Teaninich single malt finns sparsamt buteljerad eftersom det mesta går till olika blends från ägarna Diageo, som VAT 69, Haig's Dimple, men främst till alla färgerna i Johnnie Walker-släktet. Tidigare lär den också ha använts i whiskylikören Drambuie. Även denna whisky ingår i serien Flora & Fauna sedan 1992. Den har också buteljerats som Rare Malts Selection ett antal gånger, senast senast var dock år 2000. 2009 lanserades en 13 årig Manager's Choice och 2017 i samband med destilleriets 200 års jubileum en 17 årig Teaninich i serien Diageo Special Releases 2017 (Finns fortfarande på systemet #40076, 3499kr). Idag är så vitt jag kan förstå av timmar med Google och whiskytidningar, all single malt från Teaninich utöver Flora and Fauna buteljerat av oberoende buteljerare.

Produktionsanläggning.

- 8 jäskar, i lärkträ á 63 000 liter.
- 1 mäsckar av Lautertyp med en kapacitet på 12 ton
- 6 lågvin-pannor á 16 500 liter. Installerades 1970, de 3 befintliga pannorna byggdes om till spritpannor.
- 6 spritpannor i lite olika storlekar men de laddas med 15 600 liter.
- Kornet hämtas från Diageos mälteri Glen Ord.
- Vatten tas från Dairy Well Spring
- Årproduktion ca 4 miljoner liter ren alkohol.

Whisky #4 – Fable Clanyard – Caol Ila

Nr på systembolaget: 56421

Ålder: 11 yo

Område: Islay

Alkoholhalt: 56,2%

Pris: 1332 SEK

Volym: 700 ml

Karaktär enligt Fable: Svart rök / Bränd apelsin / Citronmarg (tydligen det vita mellan skalet och frukten)

Kuriosa om denna whisky – kapitel 1

Destillerad 15:e oktober 2008, buteljerad 10:e december 2021, upplaga 267 flaskor.

Whiskyn är en single cask, lagrad på ett fat av Hogshead storlek med referensnummer 308074.

Vad fatet innehållit tidigare har jag inte hittat någon tillförlitlig fakta om. Men traditionellt rör det sig ju om ex Bourbon när inget annat anges. Har ej heller hittat uppgifter om ev 1st fill, re-fill etc.

Whiskyn är inte kylfiltrerad eller färgad.

<https://youtu.be/EbboNxkrmjw>

Lite Caol Ila fakta

- Caol Ila kommer från Gaeliskans Caol Ìle som betyder "Sound of Islay" eller "Islay-sundet" som syftar på destilleriets läge med utsikt över sundet mellan Islay och Jura. Det grundades 1846 av Hector Hendersson.
- Destilleriet gick inte bra och 1854 tog Norman Buchanan som på den tiden ägde Jura över. Det varade inte heller så länge utan 1863 tog Bulloch Lade & Co över, men de var aktiehandlare som visserligen fokuserade på whiskyindustrin, men inte kunde den. Som Destillery Manager anställde de Duncan Jonston, brorson till John Johnston på Lagavulin och kusin till de Jonstons som drev Laphroaig. Han utvecklade och effektiviserade Caol Ila och runt 1880 producerade destilleriet hela 670 000 liter whisky per år. 1920 valde företaget Bulloch Lade & Co att lägga ner och ett nybildat konsortium av affärsmän tog över. 1930 tog Scottish Malt Distillers Ltd över och är idag del av, ja gissa, Diageo.
- Hela destilleriet revs 1972, och man byggde ett större destilleri, designat George Leslie Darge i samma stil som de flesta andra han designat med glasade väggar till pannhuset. I samband med nybyggnaden tog man även bort mältningsgolvet. Produktionen återupptogs 1974
- Även om destilleriet inte gick så bra i början har det haft konstant produktion med undantag för en del av andra världskriget, 1942-1945 då det fanns restriktioner kring leveranser av korn till destillerier och de två år de byggde nytt.

Produktionsanläggning.

- 10 jäskar á 57 000 liter 8 i lärkträ och 2 i rostfritt stål.
- 1 mäsckar av Lautertyp med en kapacitet på 12 ton
- 3 lågvin-pannor på massiva 19 000 liter styck utan midja.
- 3 spritpannor á 12 000 liter utan midja.
- Jästiden är ca 60 timmar.
- Kornet hämtas Port Ellen sedan 1974, en del experter påstår sig känna en väsentlig skillnad på whiskyn före och efter detta. Den påstås vara mycket "lättare".
- Vattnet hämtas från Loch Nam Burn
- Årsproduktion 6.5 miljoner liter ren alkohol.

Tack för denna gång!

Nästa provning är den 4e februari då även KWs årsmöte ska hållas.

Plats för detta är Engla Porten.

Ha en fortsatt trevlig kväll!